

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHEMINI • MAAMAR 1

לֹוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָ לְשַׁחֵק בּוֹ

“Este Leviatán que formaste para jugar”

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likkutei-torah/shemini/1/

1 לויטן זע יצרת לשחק בו. איתא במדרש רבה פ' שמיני פ' י"ג בהמות ולויטן הם קניגון של צדיקים לעתיד לבא כו'

“Este Leviatán que formaste para jugar con él”. Se afirma en Midrash Rabbah, Parshas Shemini, sección 13: “Behemot y el Leviatán son el espectáculo de caza (kenigon) de los tzadikim en el Tiempo Venidero”, etc.

בהמות נותץ ללויטן בקרניו וקורעו ולויטן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו כו' ולא כך תנינן הכל שוחטין ובכל שוחטין ולעולם שוחטין חוץ ממגל קציר כו'

“Behemot embiste al Leviatán con sus cuernos y lo desgarrá, y el Leviatán embiste a Behemot con sus aletas y lo atraviesa”, etc. “Pero ¿acaso no hemos aprendido: ‘Todos pueden degollar, con cualquier cosa se puede degollar y en cualquier momento se puede degollar, salvo con una hoz de cosechar?’”, etc.,

עד חדוש תורה מאתי תצא. שהקב"ה יתיר אז שחיטה זו שישחוט הלויטן את הבהמה בסנפיריו.

hasta: “De Mí saldrá una innovación en la Torá”. [Es decir,] el Santo, bendito sea, permitirá entonces este degüello: que el Leviatán degüelle a la bestia con sus aletas.

ובהמות אלו זהו ענין שור הבר (וכמ"ש בתרגום יונתן בתהלים סי' נ' ע"פ בהמות בהררי אלף ותור בר כו' ועיין בב"ב [בבבא בתרא] דע"ד ב' ע"ה א').

Y este Behemot es el toro salvaje (shor habar). (Como está escrito en el Targum Yonasan sobre Salmos, capítulo 50, acerca del versículo “Behemot en mil montañas”: “y el toro salvaje (tor bar)”, etc. Véase también Bava Basra, folio 74b [y] 75a.)

ולהבין ענין קניגי זו דלויטן עם שור הבר. הענין כי יש ב' מיני צדיקים. הא' אותן שהם בסתר שעבודתם ברוחניות פ' בכוונת הלב לייחד יהודים עליונים ובבחינת עליות.

Para comprender este espectáculo de caza del Leviatán con el toro salvaje: la explicación es que hay dos clases de tzadikim. La primera está formada por aquellos que permanecen ocultos, cuyo servicio es espiritual; es decir, consiste en la intención del corazón de producir uniones superiores (yijudim) y en el nivel de las elevaciones.

וכגון רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] כשהיה במערה י"ג שנה שבודאי לא היה יכול לקיים במעשה כמה מצות מעשיות

Por ejemplo, Rabí Shimón bar Yojái cuando estuvo en la cueva durante trece años, cuando ciertamente no pudo cumplir con la acción varias mitzvot prácticas,

שהרי לא היו ניזונים רק מחרובא ועינא דמיא דאיברי להו אי"כ לא קיים אכילת מצה בפסח וקדוש על היין ואתרוג וסוכה כו'.

pues se alimentaban únicamente de “un algarrobo y un manantial de agua que fueron creados para ellos”. Por lo tanto, no cumplió con comer matzá en Pésaj, hacer Kidush sobre vino, tomar el etrog, sentarse en la sucá, etc.

וכן האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] היה ג"כ גם בבחינה זו (ר"ל [רוצה לומר] ע"ד מ"ש בזהר ח"ג [חלק ג']) (דקפ"ז ע"ב) ע"פ וידגו לרוב בקרב הארץ משא"כ שאר נוני ימא שאינן בארץ רק בים זהו ענין המלאכים כו'.

Asimismo, el Arizal, de bendita memoria, también se encontraba en este nivel. (Es decir, en consonancia con lo escrito en el Zóhar, Parte III) (folio 187b), acerca del versículo “Y que se multipliquen como peces, abundantemente, en medio de la tierra”; en cambio, los demás peces del mar (nunei yama), que no están en la tierra sino únicamente en el mar, aluden a los ángeles, etc.

והב' הם אותן צדיקים שהן בגילוי שעבודתם בגשמיות בקיום המצות מעשיות ושמחת בחגך שהוא ג"כ המשכת אורות עליונים מועדי הוי' והשמחה הוא הגילוי אור א"ס ב"ה שנמשך ומתגלה

El segundo grupo son aquellos tzadikim que están manifiestos, cuya labor se desarrolla en el plano físico: mediante el cumplimiento de las mitzvot prácticas y “Te alegrarás en tu festividad”, lo cual también constituye una atracción de luces superiores, “los tiempos señalados de Havaiá”; y la alegría es la revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, que es atraída y revelada

(וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] בפ' צו) והמשכה זו הוא ע"י המצו' [המצות / המצוה] בעובדא דוקא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרוננו לברכה] שבזמן הבית אין שמחה אלא בבשר

(como se escribió arriba, en Parshat Tzav). Y esta atracción se produce específicamente mediante las mitzvot realizadas en la práctica, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, que en la época del Templo “no hay alegría sino con carne”;

דהיינו מצות שלמי שמחה שהיו מביאים בכל יו"ט [יום טוב] כו' ועכשיו אין שמחה אלא ביין וכדלקמן. es decir, el precepto de las ofrendas de paz de alegría (shalmei simjá) que se llevaban en cada Yom Tov, etc.; “y ahora no hay alegría sino con vino”, como [se explicará] más adelante.

ועיקר ההמשכות בפסח ע"י מצה ובשבועות ע"י מ"ת [מתן תורה] ובסוכות ע"י סוכה ולולב ומיניו ובלעדי זה א"א להמשיך כלל

Las principales atracciones son: en Pésaj, mediante la matzá; en Shavuot, mediante la entrega de la Torá; y en Sucot, mediante la sucá, el lulav y sus especies. Sin esto, es imposible atraer nada en absoluto

(אבל רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] שהיה מבחינת לויטן ונוני ימא דאזלין ביבשתא כנ"ל המשיך ההמשכות כשהיה במערה ע"י יחודים ועליות כו' כנ"ל).

(pero Rabí Shimón bar Yojai, que pertenecía al nivel del Leviatán y de “los peces del mar que andan por tierra firme”, como se mencionó arriba, atrajo estas luces cuando estaba en la cueva, mediante unificaciones y ascensos, etc., como se mencionó arriba).

והנה באמת אי אפשר להגיע (אן רירען בל"א [בלשון אשכנז]) אלקותו ית' ע"י עבודה הגשמיות אלא ע"י עבודה רוחניות

Ahora bien, en verdad es imposible llegar (en ídish, an rirn [“tocar”]) a Su Divinidad, bendito sea, mediante el servicio físico, sino solo mediante el servicio espiritual

של הצדיקים הנ"ל והם נקראים נוני ימא כדגים אלו שהים מכסה עליהם כך הם מבחינת עלמא דאתכסא וישנם בכל דור ודור שהם צדיקים שבסתר כו'

de los tzadikim mencionados arriba. Se los llama “peces del mar” (nunei yama): así como el mar cubre a estos peces, ellos pertenecen al nivel del mundo oculto (alma de'iskasya). Existen en cada generación; son los tzadikim ocultos, etc.

והם המחברים העולמות לא"ס ב"ה (וע"ד שאמרו דוד היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה) וזהו ענין לויטן שהוא לשון התחברות כמו הפעם ילוה אישי אלי כו'

Y ellos son quienes conectan los mundos con el Infinito (Ein Sof), bendito sea (en consonancia con lo que dijeron: “David conectaba la Torá de lo Alto con el Santo, bendito sea”). Este es el significado de “Leviatán”, término que expresa unión, como en “Esta vez mi marido se unirá a mí”, etc.

(הג"ה [הגהה]) (עיי' פ"ק [פרק קמא] דע"ז [דעבודה זרה] ד"ג ע"ב רביעית יושב ומשחק עם לויטן שנאמר לויטן זה יצרת כו' ועיי' בשמות רבה פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] דקל"ב ב' מענין לויטן זה כו')

(Glosa:) (Véase el primer capítulo de Avodah Zarah, folio 3b: “En la cuarta [parte de tres horas], Él se sienta y juega con el Leviatán, como está dicho: ‘Este Leviatán Tú formaste’”, etc. Y véase She-mos Rabbah, sección 15, folio 132b, sobre el tema de “este Leviatán”, etc.);

ובזח"א [ובזהר חלק א] ויחי דרמ"ז אי שמות י"א ע"ב בשלח ד"נ ע"ב אחרי דני"ח ע"א שלח קע"ד אי ועיין בעמה"מ [בעמק המלך] שיי"ד פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] דפ"ד ע"ג [עמוד ג']

y en el Zohar, parte I, Vayechi, folio 247a; Shemos, 11b; Beshalach, folio 50b; Acharei, folio 58a; Shelach, 174a. Y véase Emek HaMelech, Shaar 14, capítulo 14, folio 84, column a c.)

והנה בג' שעות רביעיות הוא נקרא סמוך למנחה כדאיתא בגמ' [בגמרא] ר"פ ערבי פסחים ויצחק תיקן תפלת המנחה וידוע דיצחק הוא לשון צחוק ושחוק כמ"ש צחוק עשה לי אלקים וכמ"ש מזה בד"ה ושבתי בשלום.

Ahora bien, el cuarto período de tres horas se llama “cerca de Minjá”, como se afirma en la Guemará, al comienzo del capítulo Arvei Pesachim; y “Yitzjak instituyó la oración de Minjá”. Es sabido que “Yitzjak” alude a la risa y al juego (tzejok y sejok), como está escrito: “D'os hizo risa para mí”; y como se explica sobre esto en el discurso que comienza “Y volveré en paz”.

ולכן אז יושב ומשחק עם לויתן כו' ועמ"ש בפ"י מנחה בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה כו' גם כי יצחק חפר בארות שהוא ענין העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ועיין בפ' תולדות (דקמ"א סע"א [סוף עמוד א]),

Por lo tanto, en ese momento Él “se sienta y juega con el Leviatán”, etc. Y véase lo que está escrito acerca del significado de “Minjá” en el discurso que comienza “Y tomó de lo que había llegado a su mano una ofrenda (minjá)”, etc. También es porque Yitzjak cavó pozos, lo cual corresponde a elevar mayin nukvin (aguas femeninas); y véase Parshas Toldos (folio 141, final de la cara a).

והנה מבואר במ"א ענין הנזכר בגמרא (רפ"ו דברכות) דפ' והיה אם שמוע לא נקרא עדיין עושים רצונו של מקום כדבעי (ע"ש בתוספות)

Ahora bien, en otro lugar se explica el tema mencionado en la Guemará (al comienzo del capítulo 6 de Berachos): que la sección “Y será, si escuchan” todavía no se considera “hacer la voluntad del Omnipresente” como corresponde (véase allí Tosafot).

והיינו לפי שלא נאמר בה בכל מאדך כמו בפ' שמע דהיינו שלהיות ההמשכה והגילוי מסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] שזהו הנקרא עושין רש"מ [רצונו של מקום].

Esto se debe a que en ella no se dice “con toda tu fuerza”, como en la sección de Shemá. Es decir: para que se produzcan la atracción y la revelación de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) dentro de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), que es lo que se denomina “hacer la voluntad del Omnipresente”,

זהו דוקא ע"י בכל מאדך בלי גבול כו' וזהו הבחינה הנזכר כאן שלהגיע ולהמשיך בחינת הפעם ילוה כו'

esto se logra específicamente mediante “con toda tu fuerza”, sin límite, etc. Y este es el nivel mencionado aquí: alcanzar y atraer el nivel de “Esta vez mi esposo se unirá a mí”, etc.,

זהו ע"י העבודה הרוחניות של הצדיקים הנקראים נוני ימא משא"כ בלא בחינת בכל מאדך אף שנאמר והיה אם שמוע תשמעו כו' כנ"ל.

se logra mediante el servicio espiritual de los tzadikim, llamados “peces del mar”; no así cuando falta el nivel de “con toda tu fuerza”, aunque se diga “Y será, si escuchan atentamente”, etc., como se mencionó antes.

ועד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] פ"ק [פרק קמא] דע"ז (שם) משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין שחוק כו' וכמ"ש בפי' תרומה (קס"ו ב)

En este sentido, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron en el primer capítulo de Avodah Zarah (allí): “Desde que fue destruido el Templo, ya no hay juego”, etc.; y como está escrito en Parshas Terumah (166b)

בענין ונהר יחרב ויבש ובבראשית (ד"ו ע"ב) ומ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] שם (ד"ו א') גבי לרחוק דא יעקב.

sobre el tema de “Y el río quedará seco y árido”; y en Bereishis (folio 6b); y lo que escribe allí el Ramaz (folio 6a) respecto de “‘Al lejano’: este es Yaakov.”

ועו"ל [ועוד יש לומר] בזה עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] שע"י תומ"צ [תורה ומצות] ממשיכים יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] אבל להמשיך יחוד או"א [אבא ואימא] שהוא המשכת אור חדש מא"ס ב"ה הוא ע"י מסי"נ [מסירות נפש] דייקא

También puede explicarse esto de acuerdo con lo que está escrito en los escritos del Arizal: que por medio de la Torá y las mitzvot se atrae la unión de Zeir Anpín (los atributos emocionales) y Nukvá (lo femenino / Maljut), pero atraer la unión de Aba e Ima (Jojmá y Biná), que consiste en atraer una luz nueva del Infinito, bendito sea, se logra específicamente mediante el autosacrificio (mesirut néfesh).

וזהו ענין ק"ש [קריאת שמע] למסור נפשו באחד ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל בפי אמור

Este es el sentido de la recitación del Shemá: entregar el alma en [la palabra] “Uno”. Y véase lo escrito sobre esto en la explicación del versículo “Y seré santificado en medio de los hijos de Israel”, en Parshas Emor.

וזהו הפי מ"ש כאן שהמשכה זו הוא דוקא ע"י עבודה רוחניות שמבחינת לויטן דהיינו חיבור היש לאין כו'

Y este es el sentido de lo dicho aquí: que esta atracción se produce específicamente mediante el servicio espiritual que corresponde al nivel del Leviatán, es decir, la unión del yesh (algo) con el ayin (nada), etc.,

בבחינת מס"נ [מסירות נפש] באחד ועי"ז ממשיכים להיות ילוה אישי אלי (ועמ"ש סד"ה וללבן שתי בנות בענין ילוה אישי ובד"ה נשא את ראש בני גרשון).

en el nivel del autosacrificio en “Uno”; y mediante esto atraen [el estado de] “mi esposo se unirá a mí”. (Y véase lo escrito al final del maamar que comienza “Y Lavan tenía dos hijas”, sobre el tema de “mi esposo se unirá”, y en el maamar que comienza “Haz un censo de los hijos de Gershón”).

גם י"ל [יש לומר] פי עבודה רוחניות דנשמות שמבחינת לויטן ע"ד מ"ש בש"ע א"ח [אורח חיים] (סי' צ"ח ס"א)

También puede decirse que el sentido del servicio espiritual de las almas que corresponden al nivel del Leviatán es afín a lo escrito en el Shulchan Aruch, Orach Chaim (sección 98, párrafo 1):

שהתפשטות הגשמיות קרוב למעלת הנבואה כו' וכענין המבואר בפע"ח [כפרי עץ חיים] שט"ז פ"א על האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] אם הייתי דורש שמונים שנים כו'.

que el desprendimiento de la corporeidad está cerca del nivel de la profecía, etc.; y de manera semejante a lo explicado en Pri Etz Chaim, Shaar 16, capítulo 1, acerca del Arizal: “Si yo expusiera durante ochenta años”, etc.

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין שחוק כו' ברביעיות מאי עביד יושב ומלמד תינוקות של בית רבן תורה

Ahora bien, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: “Desde que fue destruido el Santo Templo, ya no hay juego”, etc. “En la cuarta [parte de tres horas], ¿qué hace? Se sienta y enseña Torá a los niños de la escuela.”

(ועיין מ"ש במקום אחר על פסוק וכל בניך למודי הוי' ועיין בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך כרובים וכרוב היינו כרביא. ועמ"ש בד"ה מי יתנך כאח לי ועמ"ש בפ' ויצא קנ"ו ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם) ע"כ הג"ה [הגהה].

(Y véase lo escrito en otro lugar sobre el versículo “Y todos tus hijos serán instruidos por Havaia”. Y véase el Pardes, en Erchei HaKinuyim, entrada “Keruvim”; y keruv significa ke-ravya, “como un niño”. Y véase lo escrito en el discurso que comienza “¿Quién diera que fueras para mí como un hermano!”, y véase lo escrito en Parshas Vayetzei, 156, y en el Mikdash Melech allí.) Fin de la nota.

אך להיות כי העוה"ז הוא גשמי לכן צריך לצדיקים שעבודתם בגשמיות לקיים מצות מעשיות והוא שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עמוד א' וצדיק שמו שעליו העולם עומד,

Sin embargo, puesto que este mundo es físico, se necesitan tzadikim cuyo servicio se realiza en el plano físico, para cumplir las mitzvot prácticas. Esto es lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “Un pilar, y Tzadik es su nombre”, sobre el cual se sostiene el mundo.

(ועמ"ש בד"ה אשירה להוי' ועמ"ש בביאור ע"פ וקבל היהודים וע"פ טובה הארץ מאד מאד). וכל מה שיש ביבשה יש בים כי באמת צ"ל הא והא.

(Y véase lo escrito en el discurso que comienza “Cantaré a Havaia”, y lo escrito en la explicación sobre el versículo “Y los judíos aceptaron”, y sobre el versículo “La tierra es muy, muy buena”.) Y “todo lo que hay en la tierra firme lo hay en el mar”; pues, en verdad, hacen falta tanto una cosa como la otra.

כי הנה הילוך הצדיקים הנק' נוני ימא היא נפלאה וגבוה מאד כמו עד"מ הדגים ששטים בים כך הם שטים ובטיסה אחת מגיע למעלה מעלה וגדולה הרבה מעבודת הצדיקים שבגשמיות שמחה בבשר כו' שהכל למטה במדרגה.

Pues el movimiento de los tzadikim llamados “peces del mar” es maravilloso y muy elevado. Así como, a modo de analogía, los peces nadan en el mar, ellos también nadan y, en un solo vuelo, llegan cada vez más alto; esto es mucho mayor que el servicio de los tzadikim que se encuentran en el plano físico, “alegría con carne”, etc., que está todo en un nivel inferior.

משא"כ הילוכם שהוא כמשל דג הים ששט מקצה העולם ועד קצהו כך הילוכם ברוחניות בטיסה אחת (מיט איין שו"פ בל"א [בלשון אשכנז])

En cambio, su movimiento es como el de un pez del mar que nada de un extremo del mundo al otro; así es su movimiento en lo espiritual: en un solo vuelo (en ídish, mit ein shup [“con un solo impulso”]),

עולים ומגיעים למעלה מעלה ואין זה כלל בבחי' התלהבות ורתיחת הדמים כמו עבודת הצדיקים הנ"ל שבגשמיות שמחה בבשר שמחה ביי' בחי' רשפי אש ושלהבת כו'

se elevan y llegan cada vez más alto. Y esto no pertenece en absoluto al nivel del fervor y de la sangre hirviente, como el servicio de los tzadikim mencionados antes, que se encuentran en el plano físico: alegría con carne, alegría con vino, el nivel de "destellos de fuego" y de llamas, etc.;

אלא אדרבה בקרירות הדמים ובנחת (ועמ"ש בבה"ז [בביאורי הזהר] וירא) (קי"ב א') ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו'

sino que, por el contrario, [ascienden] con la sangre fría y con serenidad. (Y véase lo escrito en Biurei HaZohar, Vayera) (112a), sobre el versículo "Y además, en efecto, es mi hermana, hija de mi padre", etc.,

ומ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות בענין חיך שלך גדול משלהם ובטיסה אחת מגיעים למעלה מעלה כו' כנ"ל.

y lo que está escrito en el discurso que comienza "Cuando enciendas las lámparas", acerca de "Por tu vida, lo tuyo es mayor que lo de ellos". Y en un solo vuelo llegan cada vez más alto, etc., como se mencionó arriba.

וא"א לבאר דבר זה בדיבור איך ומה הוא. ולכן לא קיים רשב"י [רבי שמעון בר יוחאי] בהיותו במערה כמה מצות מעשיות כנ"ל

Es imposible explicar este asunto con palabras: cómo es y qué es. Por eso, Rabí Shimón bar Yojai, mientras estuvo en la cueva, no cumplió varias mitzvot prácticas, como se mencionó arriba;

אלא הכל ברוחניות למעלה מבחי' שמחה בבשר כו'. וזהו ענין סנפיריו של הלויטן (הנק' פלוי"ש פערד"ן) שבהם הוא שט מן הקצה כו'.

sino que todo era espiritual, por encima del nivel de la alegría con carne, etc. Este es el significado de las aletas del Leviatán (llamadas flosch-federn), con las que nada de un extremo, etc.

ולכן העולם כולו עומד על לויטן שמקיף כל העולם כנודע בדברי רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה]. ולעתיד הלויטן יעשה מלחמה עם שור הבר וישחטנו בסנפיריו.

Por eso, el mundo entero se sostiene sobre el Leviatán, que circunda todo el mundo, como se sabe por las palabras de nuestros Sabios, de bendita memoria. Y en el Tiempo Venidero, el Leviatán librará una guerra contra el toro salvaje y lo degollará con sus aletas.

כי הנה עבודת הצדיקים שבבחי' השנית נק' שור הבר פני שור מהשמאל אלא שהוא בר וזך כו'

Pues bien, el servicio de los tzadikim del segundo nivel se llama “el toro salvaje”, “el rostro de un toro a la izquierda”, salvo que es bar: puro y refinado, etc.

כי הנה גם עבודתם במעשה גשמיות כמו ושמחת בחגך דיו"ט [דיום טוב] ואין שמחה אלא בבשר כו'

Pues bien, incluso su servicio mediante acciones físicas, como “Te alegrarás en tu festividad” de Yom Tov, y “no hay alegría sino con carne”, etc.,

אינו כפשוטו שיאכל בשר השור למלאות בטנו ח"ו [חס ושלום] וישיש בו אלא בחי' העלאות כענין שלמי שמחה מבשר גשמי.

no debe entenderse en su sentido simple, como si uno comiera carne de toro para llenar su vientre, D'os no lo permita, y se deleitara con ella; más bien, se trata del nivel de las elevaciones, como en el caso de las ofrendas de paz de alegría, hechas con carne física,

שהיה בזמן בהמ"ק [בית המקדש] שהיו ריח ניחוח ממש לה' ועד"ז הוא שמחה בבשר יו"ט [יום טוב] וכמ"ש וישמחו בך כו' בך דייקא אלא שהוא לשון בקשה מפני שחרב בית מקדשנו כו'.

que en la época del Templo eran literalmente “un aroma grato para D'os”. De manera similar es la alegría con la carne de Yom Tov, como está escrito: “Y que se alegren en Ti”, etc.; “en Ti”, precisamente. Sin embargo, está formulado como una petición, porque nuestro Santo Templo fue destruido, etc.

2 וזה נק' שור הבר מלשון בר לבב פי' בשר זך ובר דהיינו שמחה לה' הנולד מזה ברשפי אש והתלהבות כו'.

Esto se llama “el toro salvaje” (shor habar), por la expresión “puro de corazón” (bar levav), es decir, carne refinada y pura; esto es, la alegría hacia D'os que nace de ello, con destellos de fuego y fervor, etc.

אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] מילתא זוטרתא היא לגבי הילוך הנפלא של הצדיקים הנק' לויתן לפי שבא מדבר גשמי ובעל גבול כו'

Sin embargo, aun así, esto es poca cosa en comparación con el movimiento maravilloso de los tzadikim llamados Leviatán, porque proviene de algo físico y limitado, etc.;

משא"כ ההילוך שלהם שבטיסה אחת בקרירות ובנחת מגיעים למעלה מעלה שהיא גדולה יותר לאין קץ ולכן הלויתן ישחוט את שור הבר.

mientras que su movimiento, por el cual alcanzan niveles cada vez más elevados en un solo vuelo, con serenidad y calma, es infinitamente superior. Por eso, el Leviatán degollará al toro salvaje.

פ"י שיעלה אותו ע"י הטיסה שלו וזהו בסנפיריו שבהם ועל ידם עיקר העליה שלו כו'

Es decir, lo elevará mediante su vuelo. Esto es [lo que significa] "con sus aletas", pues en ellas y por medio de ellas se produce principalmente su ascenso, etc.;

שזהו למעלה מכחם עצמם של הצדיקים הנק' שור הבר (וע' בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך לויתן מענין הסנפירים).

lo cual está por encima de la capacidad propia de los tzadikim llamados "el toro salvaje". (Véase también Pardes, en Erjei HaKinuyim, entrada "Leviatán", acerca de las aletas).

אך באמת גם שור הבר יעלה את הלויתן כי בבחי' אחת עבודתם נעלית יותר אף

Sin embargo, en verdad, también el toro salvaje elevará al Leviatán, pues en un aspecto su servicio es más elevado, aunque

שהיא בבחי' עבודה גשמיית [גשמיים] הרי כן צ"ל ע"פ התורה ושמחת בחגך ואין שמחה אלא בבשר ויין כו' ומצד זה יעלה הוא אותו.

se encuentra en el nivel del servicio físico; después de todo, así debe ser según la Torá: "Te alegrarás en tu festividad", y "no hay alegría sino con carne y vino", etc. Y desde este aspecto, él lo elevará [al Leviatán].

וזה יראה הקב"ה לע"ל [לעתיד לבוא] לצדיקים כללות עבודתם בהאי עלמא ששניהם כא' [כאחד] טובים בהא האי עדיף ובהא האי עדיף.

Y esto es lo que el Santo, bendito sea, mostrará a los tzadikim en el Tiempo Venidero: su servicio en este mundo en su expresión general y colectiva, que ambos son igualmente buenos; en este aspecto, uno es superior, y en aquel aspecto, el otro es superior.

(הגיה [הגהה]). עוי"ל [עוד יש לומר] שנקרא שור הבר ע"ד ורב תבואות בכח שור ומימי לא קראתי לשורי שורי אלא לשורי שדי והתורה נק' ראשית תבואתה וכ"ז [וכל זה] נמשך בכח שור ע"כ נק' צדיקים אלו ע"ש שור הבר.

(Glosa: También puede decirse que se lo llama el buey salvaje (shor habar) en alusión a "Y abundante es la cosecha gracias a la fuerza del buey", y a "En todos mis días no llamé a mi buey 'mi buey', sino a mi buey 'mi campo'"; y la Torá es llamada "el comienzo de Su cosecha"; y todo esto se hace descender mediante la fuerza del buey. Por eso estos tzadikim reciben el nombre de shor habar.

ועוי"ל [ועוד יש לומר] דהנה מבואר לעיל דבחי צדיקים אלו זהו ענין עמוד א' וצדיק שמו כו' וזהו בחי' יוסף הצדיק והוא נק' שור כמ"ש בכור שורו הדר לו) (וכמ"ש בזוהר פ' שמיני דל"ח ב' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם) ע"כ הגיה [הגהה].

También puede decirse: arriba se explicó que el nivel de estos tzadikim corresponde al concepto de "una columna, y Tzadik es su nombre", etc.; este es el nivel de Yosef el Tzadik, y él es llamado buey, como está escrito: "Su primogénito es un buey; majestuoso es él".) (Y como está escrito en el Zohar, Parshas Shemini, folio 38b, y en el Mikdash Melech allí.) Fin de la glosa.

והנה הלויתן ישחוט את שור הבר בסנפיריו אף שכהיום שחיטה כזו פגומה גמורה היא מחמת ההפסק כו' אבל לעתיד צ"ל כן דוקא.

Ahora bien, el Leviatán degollará al buey salvaje con sus aletas, aunque hoy en día una shejitá de este tipo es completamente inválida a causa de la interrupción, etc.; pero en el Futuro venidero debe ser precisamente así.

כי ענין השחיטה זו היא בחי' עליות שור הבר למעלה מעלה ע"י הלויתן המעלהו בסנפיריו. ולכן צ"ל הפסק בינתיים שהרי א"א להיות כל העליי' [העלייה] בבת אחת.

Pues el sentido de esta shejitá es el nivel de los ascensos del buey salvaje, cada vez más alto, por medio del Leviatán, que lo eleva con sus aletas. Por eso debe haber una interrupción entre un ascenso y otro, ya que es imposible que todo el ascenso tenga lugar de una sola vez,

כנודע שיש כמה היכלות היכל הזכות היכל הרצון כו' וא"א להיות כל העליות בפעם א' אלא הפסק בין היכל להיכל

como es sabido, hay varias cámaras (heijalot): la Cámara del Mérito, la Cámara de la Voluntad, etc.; y es imposible que todos los ascensos ocurran de una sola vez; más bien, [hay] una interrupción entre una cámara y la siguiente.

ולכן יתיר הקב"ה פגימה זו (ועיין מ"ש במ"א בענין עליית התפלה דרך ההיכלות עליונים כו' בביאור ענין מזוזה מימין וממש"ש [וממה שכתוב שם] יובן גם כאן). והנה שור הבר יעלה את הלויתן ע"י שידיקרנו בקרניו:

Por eso el Santo, bendito sea, permitirá esta imperfección. (Y véase lo escrito en otro lugar acerca del ascenso de la plegaria a través de las cámaras superiores, etc., en la explicación del tema de “la mezuzá a la derecha”; de lo escrito allí se comprenderá también aquí.) Ahora bien, el buey salvaje elevará al Leviatán al atravesarlo con sus cuernos.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/shemini/1/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak